

Kokkuvõtte teemal: Tutvume erinevate mesilasrassidega ja võrdleme neid Mis on kevadise hoolduse juures tähtsaim.

**Aeg ja koht: Tallinna Mesinike Ühistu mesinike õppe- ja teabepäeval,
Tallinnas Ehitajate tee 5, 12.04.2011.a.**

Lektor: Sergei Kozlov, Lektorileping PR-7-1.4-44

Sissejuhatuseks

Enne kui hakata käsitlema mesila töövõtteid, tuleks endale selgeks teha, miks me mesilasi peame. Kui peame mesilasi nende „sumina“ pärast ainult hobina, siis on tegemist ühtede töövõtetega. Kui soovime, et mesilased meie puu- ja marjakultuure tolmeldaksid ning oma perele ka mett annaksid, peame lähtuma juba täpsematest hooldusvõtetest. Kui aga mesindus on meie peamiseks sissetuleku allikaks mee tootmise näol, siis peab lähtuma hoopis teistsugustest põhimõtetest, sest tegemist on suurtootmisega.

Sõltumata meie mesinduse mastaabist peame alati arvestama mesilaste bioloogiat, nende loomulikku käitumist ja vajadusi. Tähelepanuta ei tohi jätta looduse arenemist kevadel.

I. Mesilasperede suvise hooldamise võtteid

Üldised põhimõtted. Kui normaalselt talvituv pere on jõudnud kevadesse ja ilmad on soodsad, teevad mesilased puhastuslennu. Pere ärkab „talveunest“ ja hakkab kasvama. Ilmad on alles külmad, korjet pole või on tagasihoidlikult ja mesilasi alles vähe, tuleb jälgida, et nendel jätkuks toitu. Mesilaste peamine ülesanne on nüüd kasvatada üles uued noored mesilased. See on talvitunud mesilaste kõige tähtsam töö. Talvine mesilaskobar on kindlasti juba jõudnud mee söömisega „laeni“ ja kuigi tarus kärgede servadel ja äärmistel raamidil võib veel toitu olla, ei pruugi madalate temperatuuride tõttu mesilased seda kätte saada. Seepärast on kasulik anda peredele talvekobara kohale pudersööda näol lisa. Nüüd on kindel, et need pered enam nälga ei jää, pigem võivad hakata liiga kiiresti arenema. NB! Tarvis on jälgida ja tunda antud piirkonna looduslikku iseärasust ja arvestada sellega, millal saabub tõhusama korje aeg.

Umbes kahe nädala pärast, kui ilmad on juba soojemad on emadel vaja uut munemisruumi, tuleb lisada kaks või ka enam eelmisel aastal ülesehitatud kärjega raami sõltuvalt pere tugevusest. Need paigutatakse haudmeraamide vahele, kummalegi poole keskmisi raame nii, et mõlemad oleksid haudmeraamide vahel. Nii sunnitakse ema intensiivsemalt munema. Kui aga enne ei ole perele pudersööta antud, siis pere areng jääb kaks-kolm nädalat hilisemaks. Nädala pärast hakkavad kooruma esimesed uued mesilased. Veel kulub nädal kaks, kui nende vahanäärmed tööle hakkavad ja tekib vajadus kõrge ehitada. Nüüd laiendatakse peret juba kärjepõhjadega. Üldine põhimõte on selles, et kõik talvel peres olnud kärjed tuleb kätte saada. Aga need on ju haudme all. Seepärast laiendatakse kärjepõhjadega haudmeraamide vahele, nihutades talvel peres olnud raame järjest pesa ääre poole. Selliselt tuleks talitada lamavtarude korral, korpustarudega mesindades laiendatakse peresid tervete korpuste kaupa.

Nii laiendatakse peresid, jälgides kogu aeg, et oleks korjet ja et noortele mesilastele jätkuks tööd. Selliseid võtteid sobib kasutada üldiselt kõigi meil levinud mesilasrasside korral. Siiski peab arvestama erinevusi. Olenevalt rassist võib perede talvitumine olla erinev nii söödakulu kui kevadise haudmetegevuse alguse poolest. Samuti on erinevusi kevadise arengu kiiruses. Samas tuleb silmas pidada antud maakoha looduse arengut. Kui on oodata varajast intensiivset nektarisaaki, siis peaks hea seisma selle eest, et mesilaspere varakult ja kiiresti areneks

korjevõimeliseks. Kui aga varakevadine korje on tagasihoidlik, siis kevadise arengu ergutamiseks võib mõnedel rassidel saabuda sülemlemiskirg. Palju sõltub ka konkreetse mesilasrassi nn liinist.

Vaatleme erinevate mesilaste omadusi A. Lauge 2006.a koostatud ülevaatliku tabeli põhjal.

<i>Tõug</i>	<i>Korjeind</i>	<i>Haudme haiguskindlus</i>	<i>Mesilase haiguskindlus</i>	<i>Sülemlemistung</i>	<i>Eluea pikkus</i>	<i>Ilmastikutundlikkus</i>	<i>Lennutegevus</i>	<i>Mee paigutus</i>	<i>Ehitusind</i>	<i>Rahulikkus</i>	<i>Mesilased kärjel</i>	<i>Taruvaigu kasutamine</i>	<i>Metsik ehitus</i>	<i>Orienteerumine</i>
Buckfast	4	3	5	6	2	5	2	6	6	6	5	-5	-5	-1
Ligustica	2	3	3	3	1	1	1	4	4	4	3	2	1	-2
Carnica	3	5	2	-5	4	3	2	-1	-2	6	6	2	3	3
Caucasica	1	1	1	1	1	1	1	-6	-6	6	6	6	6	1
M.Mellifica	5	-3	-3	-4	6	6	6	2	6	-5	-5	6	6	3

<i>Tunnus</i>	<i>Kesk-Euroopa</i>	<i>Kraini</i>	<i>Itaalia</i>
Noka pikkus, mm	5,3 – 6,4	6,4 – 6,8	6,4 – 6,8
3.tergiidi laius, mm	5,0	4,8	4,8
Kubitaalindeks, %	60 – 65	45 – 50	40 – 45
Keha värvus	tumehall	hall	kollane
Keha mass, mg			
ühapäevane tööline	110	110	115
viljastamata ema	190	185	190
viljastatud ema	210	205	210
Ema munemine	1500 – 2000	1400 – 2000	1500 – 2500
Käitumine			
Kärje vaatlusel	jooksevad kärje alumisse otsa	püsivad kärjel	püsivad kärjel
Pesa avamisel	agressiivne	rahulik	mõõdukalt agressiivne
Talvekindlus	hea	hea	madal
Kärje kaanetis	hele	hele	rasvane/hele (segamini)